

לגור באפסוס שבאסיה הקטנה בשנת קפ"ו (1526). הוא חיבר כמה פיוטים וכתב ספר בדקדוק בשם "חשק שלמה". כמו כן חיבר פירוש על התורה בו התווכח עם הקראים. וכן כתב ביאור על "ספר השם" לר' אב"ר הם אבן עזרא. היה גם חכם במדעים ותירגם מיוונית לעברית ספר בחכמת התכונה בצרוף לוחות אסטרונומיים וספרים אחרים. מרבית כתביו נמצאים בספריות שונות בכתב יד.

ר' שם טוב (בר' אבְרָהָם) אָבֵן גָּאוֹן

מחכמי ספרד במאה הראשונה לאלף השישי (במאה הארבע עשרה למספרם). תלמודי ומקובל. נולד בשנת ה' אלפים מ"ז (1287) בערך, ולמד תורה בבית מדרשו של הרשב"א בברצלונה. ובחכמת הקבלה הוא מזכיר לרבו את ר' יצחק בר' טודרוס. גם אחרי גמרו את חוק לימודיו אצל רבותיו עמד בקשר עם מורו הרשב"א. ששלח לו תשובות לטולידו. ר' שם טוב התפרנס מכתובת ספרי תורה ועיטורים. ובזה עסק יחד עם אחיו הבכור יהושע. עד היום נמצאים בספריות שונות ספרי תנ"ך עטורים ומקושטים בקישוטים אמנותיים מעשה ידי שני אחים אלה. תנ"ך מעוטר אחד שיצא מתחת ידי ר' שם טוב בסוריה שבקשטיליה בשנת ה' אלפים ע"ב נמצא באוסף ששון בלונדון.

ספרו הראשון הוא "כתר שם טוב", פירוש קבלי על סודות הרמב"ן בפירושו לתורה (נדפס בספר "מאור ושמש". ליוורנו תקצ"ט). את ספרו זה השלים ר' ש"ט בשנת ה' אלפים ע"ה. בהיותו בן

"דברי שלמה", פירוש דרשני על התורה. נדפס בפרנקפורט דאודר בשנת תקי"ג. לאחר מכאן נתקבל לרב הראשי בקהלה הספרדית באמשטרדם. ובשנת תקכ"ב הדפיס שם את ספרו "שונה הלכות", הוא ביאור על ספר "הלכות גדולות", בשני חלקים. כמו כן הדפיס שם בשנת תקל"ג את ספרו "לב שלם", המכיל חידושים והגהות על הרמב"ם. בבוא אוולאי בשנת תקל"ח לאמשטרדם התרועע עמו ר' שלמה הרבה. נפטר בשנת תקמ"א (1781).

ר' שְׁלֵמָה בֶּר' שְׁמִשׁוֹן

מגדולי חכמי וירמיוז במאה התשיעית לאלף החמישי (במאה האחת עשרה למספרם). היה תלמידם של ר' יעקב בר' יקר ושל ר' יצחק הלוי, וחברו הקשיש של רש"י. רש"י הביא כמה מפירושי במהדורא קמא שלו וקרא לו מורנו ששון (קיצור משלמה בר' שמשון). אבל ברש"י שלפנינו לא הוזכר שמו. כמה מתשובותיו נכנסו לקובץ "תשובות חכמי צרפת ולותיר" בעמודים מג — נו. שמו מובא כמה פעמים בתואר "הגאון", והיו פונים אליו בשאלות ממרחקים (אף מקהילת פרגא). כמה מהוראותיו ומנהגיו הובאו בספר "הפרדס" ובשאר ספרים מבית מדרשו של רש"י.

ר' שְׁלֵמָה (בֶּר' אֶלְיָהוּ) שְׂרָבִיט הַזֶּהָב

מחכמי ארץ יוון בסוף המאה השניה ובתחילת המאה השלישית לאלף השישי (במאה החמש עשרה למספרם). אין לקבוע בדיוק תאריך הולדתו ופטירתו. ידוע שאחרי כיבוש מולדתו בידי הטורקים עבר